

MR: VEEL VRAGEN

Ouders enthousiast over nieuw onderwijsconcept JOP

OBS Joppe in Nieuw-Vennep onderzoekt een nieuw onderwijsconcept: JOP. JOP biedt meer ruimte voor autonomie, creativiteit en persoonlijke ontwikkeling. PO Management volgt het proces op de voet. JOP draait nu een halfjaar. Wat zijn de ervaringen van de school en de ouders en wat vindt de MR ervan?

TEKST MARTIN VAN ROOIJ
FOTOGRAFIE MARTIN VAN ROOIJ EN AANGELEVERD

Je kind zit net een jaar op de basisschool als de school bij wijze van proef een nieuw onderwijsconcept introduceert. Je denkt na. Dit zou wel eens heel goed bij onze zoon/dochter kunnen passen. Maar is die startfase niet te chaotisch voor mijn kind? En wat als het concept mislukt of mijn kind zich er niet thuis voelt?

MEER VOOR- DAN NADELEN

Vragen die Jennifer Smits en Ellen Houtman zich ongetwijfeld hebben gesteld. Beiden zagen meer voor- dan nadelen en meldden hun kind in het voorjaar van 2022 aan voor JOP, dat na de zomervakantie van start ging. Intussen zijn we een halfjaar verder. Jennifer, moeder van Oscar, is enthousiast. "Oscar is leergierig,

“We krijgen veel aanvragen voor informatie, maar die houden we voorlopig af.”

Ouder Jennifer Smits

sociaal en slim. Hij ontwikkelt zich prima. Hooguit zou hij sociaal wat weerbaarder kunnen zijn.” Ellen heeft twee kinderen die op basisschool Joppe zitten, waarvan de jongste, Vik, op JOP, het

nieuwe onderwijsconcept. “Vik is sportief, actief, nieuwsgierig en een beetje een boefje. Hij is gevoelig voor wat andere kinderen van hem vinden en probeert dingen uit, maar hij is goed aanspreekbaar.”

VERTROUWEN IN LEERKRACHT

Waarom kozen Jennifer en Ellen voor JOP? Jennifer: “Toen we hier kwamen wonen, hebben we ons uitgebreid georiënteerd op scholen. Wij hoorden van diverse kanten positieve verhalen over Joppe; daarom kozen we voor deze school. Dat we nu voor JOP kiezen heeft ook met mijn eigen achtergrond te maken. Ik ben pedagoog en kindertherapeut en roep zelf al jaren dat het onderwijs anders moet. JOP is misschien nog niet helemaal uitgekristalliseerd, maar Oscar had eerder Maureen in groep 4 als leerkracht en nu weer op JOP en ik heb ontzettend veel vertrouwen in haar. Verder past Oscar bij JOP. Hij kan goed zelfstandig werken – dat is belangrijk bij JOP – en bovendien is er veel aandacht voor creativiteit en Oscar is heel creatief. Maar misschien nog wel het belangrijkste: binnen JOP is heel veel aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling.”

Ouder Ellen Houtman

Vik kon prima mee op Joppe, maar veel ambitie legde hij volgens moeder Ellen daar niet aan de dag. “Als hij zijn werk af had, deed hij zijn boekje dicht en was hij er klaar mee. Hij raffelde zijn werk af. Dat gaf me geen goed gevoel. Ik denk dat Vik er baat bij heeft als hij wat meer uitgedaagd wordt. Bovendien krijgt hij les van

Laura; zij heeft ook lesgegeven aan mijn oudste. Toen ik dat hoorde, dacht ik: dan durf ik het wel aan.”

Vik (7) tot zijn broer (10): Wat heb je er zelf aan gedaan?

Ellen waardeert vooral de aandacht voor het kind. “De coach-gesprekken zijn geen gesprekken van leerkracht tot leerling, maar van mens tot mens: wat wil jij nou? Vik gaf tijdens zo’n gesprek zelf aan dat hij hard wilde werken. Daarop volgde de vraag wat hij daarvoor nodig had. Zo’n vraag zet hem echt aan het denken. Ik zie hem gewoon groeien. Thuis ook. Dan vraagt hij, 7 jaar oud, aan zijn broer van 10: ‘Wat heb je er zelf aan gedaan?’ Wat hem ook goed doet: de vrijheid. Vik is erg beweeglijk. Bij JOP mag hij zelf kiezen waar hij gaat zitten. De ene keer is dat een stilte-ruimte, een andere keer de treincoupé of een driehoektafeltje. Het is vrijer, minder schools, maar toch gestructureerd. Ik zie hem opbloeien.” Dat was overigens in het begin zeker niet het geval, aldus Ellen. “Niemand van zijn klas ging mee. Daarom had hij het aanvankelijk niet naar zijn zin. Hij wilde terug, maar daar zijn wij niet in meegegaan. Sinds de kerst heeft hij zijn groepje gevonden.”

Bij Jennifers zoon is het verschil minder groot. “Oscar ging ook al met veel plezier naar Joppe. Wel geniet hij van de ruimte voor creativiteit. Op Joppe mochten ze soms een uurtje knutselen, maar op JOP zijn ze soms een hele middag creatief bezig, bijvoorbeeld met het ontwerp van een magazine. Thuis zie ik hem ook steeds meer creatieve dingen doen. Hij wordt zelfstandiger en hij krijgt meer zelfvertrouwen. Hij zegt nu dingen als: ‘Dat kan ik *nog* niet.’ Dan denk ik: yes!” Is er ook een kritische noot? Jennifer: “Daar heb ik serieus over nagedacht, maar ik kan niks vinden. Mijn enige zorg is: hoe gaat het straks verder? Als JOP wordt opgeschaald, hoe gaat dat er dan uitzien? Komen die nieuwe kinderen er dan bij in de huidige ruimte voor JOP? Want dat gaat volgens mij knellen ... Of gaan we dan weer terug naar klaslokalen? Ik hoop het niet, want dat staat eigenlijk haaks op de beginselen van JOP.”

GROEI DOOR LEVENSLEREN

Door naar de professionals: schoolleider Heidi Witjes en leerkracht en JOP-projectleider Maureen Smits. “We zijn een halfjaar

Heidi Witjes (directeur van obs Joppe).

verder sinds het vorige artikel in PO Management en het gaat nog altijd crescendo met JOP”, vertelt projectleider Maureen Smits. “Dat is mede te danken aan het enthousiasme, de inzet en de betrokkenheid van de werkgroep JOP en aan de ouders, die bewust voor dit onderwijsconcept hebben gekozen. Ze onderschrijven de doelstellingen en begrijpen ook dat het soms even zoeken is.” Het opvallendste verschil tussen JOP en het reguliere onderwijs op Joppe is volgens Maureen de manier waarop de JOP-kinderen zich persoonlijk ontwikkelen. “Dus naast de ontwikkeling op het gebied van rekenen en taal, juist ook als persoon en in interactie met andere personen. Het wordt ook bevestigd door mensen van buiten, bijvoorbeeld een coach die ons traint in IPC (international primary curriculum, red.). Het was haar opgevallen dat onze leerlingen elkaar tips geven en bevragen en goed overleggen. Ze was daarvan onder de indruk. Dat is een voortvloeisel uit onze levenslessen, die kinderen voortdurend stimuleren op hun leren te reflecteren.”

Levenslessen en een-op-eencoachingsgesprekken zijn tijdrovende instrumenten.

Stel dat je onderwijsconcept JOP uitrolt over de hele school, is dat dan nog te behappen voor het personeel? Schoolleider Heidi denkt van wel. “De extra tijd die we steken in levenslessen en coachingsgesprekken winnen we elders weer terug, omdat de leer-

lingen vaak zelfstandig werken maar ook omdat we het onderwijs anders hebben georganiseerd.” En de behuizing? Moet die op de schop als het JOP-concept wordt uitgerold over de hele basisschool Joppe? Het concept van les in klaslokalen gaat immers niet goed samen met de beginselen van JOP, met allerlei plekje waar je kunt werken. Heidi: “Dat klopt. Er zullen gewoon wat muren door moeten. We zullen de indeling moeten veranderen als we het concept over het hele gebouw willen uitrollen. Daar zijn we ons van bewust en er is ook budget voor.”

AFGEBAKENDE STAP

Is de kogel dan al door de kerk? Iedereen om? Heidi: “Het MT heeft het team laten weten dat we enthousiast zijn over JOP en dat het onze wens is dat dit onderwijsconcept het hart van Joppe gaat worden. Over het tempo waarin we dat doorvoeren is nog weinig te zeggen en hangt onder meer af van de animo onder de ouders. Wie weet kunnen we komend schooljaar een onderbouw-, een middenbouw- en een bovenbouwgroep maken. Hoe dan ook: het wordt komend jaar nog een kleine, afgebakende stap. Nu veertig kinderen op JOP, volgend jaar wellicht honderd. En dat op een school van ruim zevenhonderd leerlingen.”

De houding van de ouders ten opzichte van JOP loopt uiteen van absoluut tegen tot razend enthousiast, weten Heidi en Maureen. Heidi: “We houden er rekening mee dat sommige ouders hun kind van scholen halen als de hele school omklapt naar het nieuwe onderwijsconcept. Dat is een ingecaluleerd risico. We denken overigens dat er ook ouders elders zullen zijn die dan kiezen voor JOP en die – net als wij – geloven in dit concept.” Ondertussen volgt de buitenwacht, waaronder de collega-scholen binnen de stichting Floreer waartoe Joppe behoort, de ontwikkelingen op de voet. Heidi: “We krijgen veel aanvragen voor informatie en rondleidingen, maar dat houden we voorlopig af

omdat het nog niet af is. Bovendien hebben onze collega’s op Joppe nog niet eens de kans gekregen te komen kijken. Die zullen als eerste de gelegenheid krijgen.”

MR: WAT ZIJN DE CRITERIA?

Kortom: ook al zijn de ervaringen nog piek en broos, op termijn rolt basisschool Joppe het nieuwe onderwijsconcept JOP uit over de gehele school. Dat betekent dat ouders die vorig voorjaar bewust *niet* voor JOP kozen, bijvoorbeeld omdat ze denken dat traditioneler onderwijs beter bij hun kind past, op termijn toch hun kind van onderwijsconcept zien veranderen. Wat vindt de

Als JOP wordt opgeschaald, hoe gaat dat er dan uitzien?

MR daarvan? MR-ouderlid Bram Geluk: “JOP is gestart als een pilot *naast* Joppe. Heidi en Maureen zijn er heel enthousiast over, dat is duidelijk. Ook de grondhouding van ons als MR is positief, maar we zijn ook kritisch. Voordat JOP in de hele school wordt ingevoerd zouden wij graag willen weten op basis van welke criteria die beslissing dan wordt genomen. Doe de juiste evaluaties. Op grond waarvan meent de school dat JOP een succes is?”

JOP-projectleider Maureen Smits

VEEL VRAGEN

Omkappen naar een ander onderwijsconcept betekent nogal wat voor leerkrachten en ouders, vindt de MR. Bram: “Er zijn leerkrachten en ouders die heel bewust voor Joppe hebben gekozen. Als de school nu een ander onderwijsconcept omarmt, betekent dat nogal wat. Daarnaast: Joppe is een grote school. Er zijn bijvoorbeeld vier groepen 6. Als er vrij veel leerlingen overgaan naar JOP en er nog niet tien leerlingen van groep 6 overblijven, wat dan? Dat zijn vragen waarop we voorlopig nog geen antwoord hebben.”

De MR vraagt zich af hoe mensen op de aanstaande veranderingen zullen reageren. Bram: “Leerkrachten bijvoorbeeld. Wat nou als een deel van de leerkrachten ervoor kiest elders te gaan werken? Vindt de school dan bij de huidige krapte op de arbeidsmarkt goede vervangers? En wat als veel ouders besluiten hun kinderen in te schrijven op een *andere* school? Dat zijn reële vragen, lijkt me. Sowieso, als de school besluit volledig over te

gaan naar het nieuwe onderwijsconcept, dan moet het schoolbeleidsplan worden aangepast en daarvoor is instemming van de MR nodig.”

“JOP is minder schools, maar toch gestructureerd.”

Zelf kozen Bram en zijn partner ervoor hun dochter op Joppe te houden. “Vooral omdat haar vriendinnen op de reguliere school bleven en onze dochter daar graag bij wou blijven. Maar om eerlijk te zijn: we twijfelen, omdat het concept van JOP wel bij haar zou passen.” Zou een gefaseerde overgang een idee zijn, bijvoorbeeld ieder jaar in iedere groep 25% JOP erbij en Joppe eraf? Of: ieder jaar zes groepen overhevelen naar het nieuwe onderwijsconcept? Bram: “Misschien, maar welke 25% pak je dan? Begin je dan bij de onderste groepen en verandert op die manier de school geleidelijk van onderwijsconcept? Dat was het aanvankelijke plan. Op die manier zouden de kinderen in groep 7 en 8 gewoon Joppe kunnen afmaken. Kortom, er liggen nog veel vragen. Onze indruk is dat JOP de kwaliteit van het onderwijs kan verbeteren, maar het is zaak alle belangen goed te wegen en te blijven nadenken op grond van welke criteria we keuzes maken.”

MR-ouderlid Bram Geluk